

SIKKERHETSDATABLAD

Aspen R

1. IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET

Handelsnavn	Aspen R
Bruksområder	Drivstoff for bensinmotorer.
Leverandør	Lantmännen Aspen Petroleum AB Iberovägen 2 SE-430 63 Hindås Sweden Tel: 0046(0)301-23 00 00 Fax: 0046(0)301-23 00 99 info@aspen.se www.aspen.se
Kontaktperson	Claes Alin (E-mail: claes.alin@aspen.se)
Nødnummer	112 / Giftinformasjonen, telefon: (+47) 22 59 13 00 WEB: http://www.helsedirektoratet.no/giftinfo

2. FAREIDENTIFIKASJON

Meget brannfarlig.
Irriterer huden.
Farlig ved innånding.
Alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning.
Mulig fare for fosterskade.
Farlig: Kan forårsake lungeskade ved svelging.
Giftig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

For ytterligere informasjon, se punkt 11.

3. SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

Ingredienser

Navn	EC-nr.	CAS-nr.	Innhold	Symbol	Klassifisering
nafta (petroleum), full-range alkylat	265-066-7	64741-64-6	10-30 %	Xn ,F	R-11, R-38, R-65, R-67, R-53
nafta (petroleum), isomerisering	265-073-5	64741-70-4	10-30 %	Xn ,F ,N	R-12, R-38, R-65, R-67, R-51/53
tert-butylmetyleter	216-653-1	1634-04-4	5-15 %	Xi ,F	R-11, R-38
benzen	200-753-7	71-43-2	<0,1 %	T ,F	R-45, R-65, R-46, R-36/38, R-11, R-48/23/24/25
toluen	203-625-9	108-88-3	20-35 %	Xn ,F	R-11, R-63, R-48/20, R-67, R-38, R-65
nafta (petroleum), lett katalytisk krakket	295-441-0	92045-59-5	10-20 %	Xn ,F+ ,N	R-12, R-38, R-45, R-46, R-51/53, R-63, R-65

Se avsnitt 16 for setninger i fulltekst.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

Generelt	Flytt straks den skadede fra eksponeringskilden. Vanlig førstehjelp, ro, varme og frisk luft. Kontakt lege hvis ubehag vedvarer.
Innånding	Vanlig førstehjelp, ro, varme og frisk luft. Konsulter lege for særskilt råd.
Svelging	FREMKALL IKKE BREKNING hvis produktet er petroleumsbasert. Fare for aspirasjon og kjemisk lungebetennelse. Gi ikke noe å drikke hvis personen er bevisstløs. Hvis brekning inntreffer, holdes hodet så lavt at maveinnholdet ikke kommer ned i lungene.
Hud	Vask straks forurenset hud med vann og såpe eller et mildt rengjøringsmiddel. Fjern øyeblikkelig gjennomfuktede klær og skyll huden med vann. Kontakt lege hvis irritasjonen vedvarer.
Øyne	Skyll straks øyet med mye vann mens øyelokket løftes. Påse at eventuelle kontaktlinser er fjernet fra øyet før skylling. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.

5. BRANNSLOKKINGSTILTAK

Brannsløkkingsmidler	Pulver, skum eller CO ₂ , Bruk aldri vann.
Brannbekjempelse	Flytt beholdere fra brannstedet hvis det er mulig uten risiko. Flammeutsatte beholdere kjøles med vann inntil alle brannsteder er slukket. Unngå vann i konsentrert stråle direkte mot brannpunktet; vil spre ilden.
Karakteristiske farer	Løsemiddeldamper kan danne eksplosive blandinger med luft.
Forbrenningsprodukter	Ved brann eller høy temperatur dannes: Karbondioksid (CO ₂), Karbonmonoksid (CO),

6. TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

Miljøbeskyttelse	Ved større utslipp (> 50 liter) kontaktes den lokale redningstjenesten.
Opprenkningsmetoder	Slukk alle tennkilder. Unngå gnister, flammer, røyking og varme. Ventiler godt. Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Oppsamlet materiale leveres i lukkede og merkede beholdere til godkjent fylling eller mottaksstasjon. Meld fra til ansvarlig myndighet (politi/kommuneingeniør/miljøvernssjef/KLIF) ved større spill/lekkasjer.

7. HÅNDTERING OG LAGRING

Forholdsregler ved bruk	Beholdere må holdes tett lukket. Sørg for god ventilasjon. Lagertanker/øvrige beholdere skal være jordet. Eliminer alle antennelseskilder. Unngå fallhøyde over 50 cm for væske.
Forholdsregler ved lagring	Oppbevares på kjølig, tørt og ventilert lager og i lukkede beholdere. Beskytt mot lys, også mot direkte sollys. Beholder og overføringsutstyr må jordes for å eliminere gnister dannet ved utlading av statisk elektrisitet. Brannfarlig eller brennbart: Holdes vekk fra oksiderende stoff, varme og flammer. Oppbevares ved temperaturer under 50°C.
Lagringskategori	Lagres som brannfarlig væske.

8. EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIG BESKYTTELSE

Navn	CAS nr.	Referanse	Gj.snitt 8t.eksp.	Takverdi	Dato
benzen	71-43-2	AN.	1 / 3 ppm/mg/m3, K		
toluen	108-88-3	AN.	25/94 ppm/mg/m3, H		

Ingredienskommentar

AN = Norske administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære.
H=Hudopptak, R= Reproduksjonstoksisk, K= Kreftfremkallende,
A= Allergifremkallende, M= Arvestoffskadelig, T= Takverdi

Verneutstyr**Prosessforhold**

Bruk prosess-kontroll for ikke å overskride 'Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære'.

Ventilasjon

All håndtering skal foregå på godt ventilert sted.

Åndedrettsvern

Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes egnet åndedrettsvern. Gassfilter A (organiske stoffer, brunt).

Håndvern

Vernehansker skal anvendes ved risiko for direkte kontakt eller sprut. For eksponering mellom 4 og 8 timer, bruk hansker av: Nitrilgummi. Polyvinylklorid (PVC).

Beskyttelse i mer enn 8 timer krever spesielle tiltak.

Øyevern

Ved fare for sprut, bruk godkjente vernebriller.

Verneklær

Bruk hensiktsmessige verneklær for å beskytte mot mulig hudkontakt.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER**Form/konsistens**

Væske. Lettflyktig.

Farge

Klar.

Lukt

Karakteristisk.

Løselighetsbeskrivelse

Lett oppløselig i: Organiske løsemidler (de fleste),
Lite oppløselig i vann. Litt oppløselig i:

Kokepunkt (°C, intervall)

40 - 190

Trykk:

Tetthet (g/cm3)

0,725 - 0,780

Temperatur (°C):

Relativ damp tetthet (luft=1)

> 1

Damptrykk

50 65 kPa

Temperatur (°C):

38

Rel. fordampningshastighet

> 1000 BuAc=100

Referanse:

Viskositet (intervall)

< 1 mm2/s

Temperatur (°C):

40

Flammepunkt (°C)

< 0

Metode:

Selvantennelsestemp. (°C)

> 300

Ekspløsjongrense (%)

0,6 - 8,0 vol-%

10. STABILITET OG REAKTIVITET**Stabilitet**

Kjemisk stabil men lettantennelig.

Unngå: Varme, gnister, flamme.

Forhold som skal unngås

Unngå kontakt med sterke oksidasjonsmidler.

Farlig polymerisering

Polymeriserer ikke.

Stoffer som skal unngås	Ingen reaktive grupper.
Spaltningsprodukter	Ingen spesifikke farlige nedbrytningsprodukter angitt

11. TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

Sensibilisering	Ingen kjente allergifremkallende egenskaper.
Genotoksisitet	Ingen kjente arvelige eller mutagene egenskaper.
Kreftfremkallende egenskaper	Forårsaker ikke kreft (ikke noe bevis for kreftfremkallende egenskaper).
Reproduksjonstoksisitet	Kan forårsake fosterskade.
Innånding	Farlig ved innånding. Damp kan påvirke sentralnervesystemet og gi hodepine, kvalme, brekninger eller rus.
Svelging	Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging. Lungebetennelse kan oppstå dersom oppkast resulterer i at løsemiddel kommer ned i lungene. Kan gi magesmerter eller brekninger. Påvirkning av sentralnervesystemet.
Hudkontakt	Irriterende. Kan absorberes gjennom huden og gir da symptomer som ligner på de som gjelder for innånding.
Øyne	Sprut og damp kan gi irritasjon og svie i øynene.
Opptaksvei	Svelging. Hud- og/eller øyekontakt. Hudabsorpsjon. Innånding.
Medisinske symptomer	Dampene kan i høye konsentrasjoner irritere luftveiene og føre til hodepine, tretthet, kvalme og brekninger. Kan fremkalle ubehag ved svelging. Påvirkning av sentralnervesystemet. Ved svelging, spesielt i store mengder: Alvorlig lungeirritasjon. Lungeødem eller skummende opphost.
Medisinsk informasjon	Unngå brekning/ventrikkelskylling på vanlig måte pga. aspirasjonsfare. Risiko for kjemisk pneumoni ved aspirasjon. Observer nøye mhp. pneumoni/lungeødem.
INGREDIENS:	benzen
Toksisk dose, LD 50	930 mg/kg (oral-rotte)
Toksisk dose, LD 50 hud	>9400 mg/kg (hud kanin)
Toksisk kons., LC 50	18 mg/l/4t (inh-rotte)
INGREDIENS:	toluen
Toksisk dose, LD 50	>2600 mg/kg (oral-rotte)
Toksisk dose, LD 50 hud	12300 mg/kg (hud kanin)
Toksisk kons., LC 50	15 mg/l/4t (inh-rotte)

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

Økotoksisitet	Miljøfarlig ved utslipp til vassdrag. Miljøfarlig: Kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøer. Produktet inneholder komponent(er) klassifisert som miljøskadelig. Verdier for toksisitet er for inngående komponenter, ikke produktet.
Mobilitet	Produktet er meget flyktig og vil raskt fordampe til luft. Påvirkning på vann og mark reduseres betydelig pga. høy flyktighet og lav vannløselighet. Produktet kan forurense mark og grunnvann.
Bioakkumulasjonspotensial	Bioakkumulering er mulig.
Persistens og nedbrytbarhet	Hovedbestanddelen forventes å være svært bionedbrytelig, men produktet inneholder komponenter som kan være persistente i miljøet. Ikke lett biologisk lettnedbrytbart men fotokjemisk lett nedbrytbart i naturen.

INGREDIENS:	nafta (petroleum), full-range alkylat
EC50, 48 t, Daphnia, mg/l	>1000 (Daphnia magna, OECD TG 202)
IC50, 72 t, Alger, mg/l	>100 (Raphidocoeles subcapitata, OECD 201)
INGREDIENS:	tert-butylmetyleter
LC50, 96 t, Fisk, mg/l	110 (Pimephales promelas)
EC50, 48 t, Daphnia, mg/l	340 (Ceriodaphnia sp)
IC50, 72 t, Alger, mg/l	>800 (Scenedesmus subspicatus)
Bioakkumulasjonspotensial	BCF:1,5
Persistens og nedbrytbarhet	1,8 % deg., 15d, Method: OECD 301D
INGREDIENS:	benzen
LC50, 96 t, Fisk, mg/l	5,9 (Oncorhynchus mykiss)
EC50, 48 t, Daphnia, mg/l	10 (Daphnia magna)
IC50, 72 t, Alger, mg/l	29 (Selenastrum capricornutum)
Bioakkumulasjonspotensial	BCF:135
Fordelingskoeffisient (log Pow)	2,15
Persistens og nedbrytbarhet	100 % deg., 14 days, Method: OECD 301C BOD5/COD: 0,24
INGREDIENS:	toluen
LC50, 96 t, Fisk, mg/l	6,4 (corhynchus kisutch)
EC50, 48 t, Daphnia, mg/l	11,5 (Daphnia magna)
IC50, 72 t, Alger, mg/l	12,5 (Selenastrum capricornutum)
Bioakkumulasjonspotensial	BCF:10 - 90
Fordelingskoeffisient (log Pow)	2,75
Persistens og nedbrytbarhet	60 % deg., 14 days, Method: OECD 301C BOD5/COD: 0 - 0,65 112 - 119 % deg., Method: MITI-test
INGREDIENS:	nafta (petroleum), lett katalytisk krakket
IC50, 72 t, Alger, mg/l	15 (Selenastrum capricornutum)

13. INSTRUKSER VED DISPONERING

Behandlingsmetoder	Absorber i vermikulitt eller tørr sand for senere deponering på godkjent fyllplass for farlig avfall. Samles i merkede beholdere og leveres til godkjent deponeringssted. Påse at beholderne er tomme før deponering (eksplosjonsfare). Vær oppmerksom på faren med forpakninger som har inneholdt brannfarlige væsker. Tomme beholdere må ikke brennes pga. eksplosjonsfare. Forpakningen må ikke punkteres, skjæres eller sveises. For å redusere eksplosjonsfaren, luftes emballasjen med åpningen vendt ned. Utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn ikke tillatt.
Avfallskode	Avfallskategori i henhold til den europeiske avfallskatalog (EAK): 13 07 02* bensin. 15 01 02 emballasje av plast. 15 01 04 emballasje av metall.

14. TRANSPORTOPPLYSNINGER

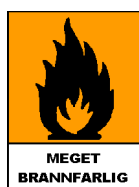
Transportfareseddel

Varenavn, nasj.	BRANNFARLIG VÆSKE, n.o.s. (nafta petroleum)
Varenavn, internasj.	PETROL
VEITRANSPORT (ADR):	
UN-nr.	1203
ADR-klasse	3
ADR-klasse	Klasse 3: Brannfarlige væsker.
ADR faresedler	3
Klassifiseringskode	F1
ADR-emballasjegruppe	II
ADR-farenr.	33 Meget brannfarlig væske (fl.pkt. under 23°C).
JERNBANETRANSPORT (RID):	
RID-klasse	3
RID faresedler	3
RID-emballasjegruppe	II
SJØTRANSPORT (IMDG):	
UN-nr, sjøtransport	1203
IMDG-klasse	3
IMDG-emballasjegruppe	II
EmS-nr.	F-E, S-E
Marin forurensning	Ja
FLYTRANSPORT (IATA / ICAO):	
UN-nr. flytransport	1203
IATA/ICAO-klasse	3
IATA/ICAO-emballasjegruppe	II

15. REGELVERKSMESSIGE OPPLYSNINGER

Faresymboler

Inneholder

nafta (petroleum), full-range alkylat
 nafta (petroleum), isomerisering
 tert-butylmetyleter
 benzen
 toluen
 nafta (petroleum), lett katalytisk krakket

Risikosetninger

R-11 Meget brannfarlig.
 R-20 Farlig ved innånding.
 R-38 Irriterer huden.
 R-48 Alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning.
 R-63 Mulig fare for fosterskade.
 R-65 Farlig: Kan forårsake lungeskade ved svelging.
 R-51/53 Giftig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

Sikkerhetssetninger

S-2 Oppbevares utilgjengelig for barn.
 S-16 Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt.
 S-23 Unngå innånding av gass/damp.
 S-24 Unngå hudkontakt.

S-36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.
 S-43 Ved brannslukking bruk CO2 (kullsyre) eller pulverapparat. Bruk ikke vann.
 S-61 Unngå utslipp til miljøet. Se sikkerhetsdatablad for ytterligere informasjon.
 S-62 Ved svelging må ikke brekning fremkalles: Kontakt lege omgående og vis denne etikett eller emballasje.

Referanselister

Norsk stoffliste (Statens forurensningstilsyn, Olje- og energidepartementet, Arbeidstilsynet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap). Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære. Transport av farlig gods: ADR, RID, IMDG, IATA. Hanskeguiden (Arbeidsmiljøforlaget). Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (Miljøverndepartementet, Arbeids- og administrasjonsdepartementet). Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (Miljøverndepartementet). EU-direktiv 2004/73/EF (29 ATP), 2006/8/EC, 1907/2006/EC (REACH).

16. ANDRE OPPLYSNINGER**Forklaring til R-setninger i avsnitt 3**

R-11 Meget brannfarlig.
 R-12 Ekstremt brannfarlig.
 R-36/38 Irriterer øynene og huden.
 R-38 Irriterer huden.
 R-45 Kan forårsake kreft.
 R-46 Kan forårsake arvelige skader.
 R-48/20 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding.
 R-48/23/24/25 Giftig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved hudkontakt, innånding og svelging.
 R-51/53 Giftig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
 R-53 Kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
 R-63 Mulig fare for fosterskade.
 R-65 Farlig: Kan forårsake lungeskade ved svelging.
 R-67 Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.

* Informasjon som er revidert siden forrige versjon av sikkerhetsdatabladet

Revisjonskommentar

Revisjon 11.01.2010 nr. 1: erstatter sikkerhetsdatabladet av 30.10.2007. Utarbeidet i REACH-format og i hht. ATP 30. Endret navn fra "Aspen Racing Fuel-Formula 2006" til "Aspen R". Ingen endring av sammensetning eller klassifisering.

Utarbeidet av

Essenticon AS, Leif Weldingsvei 18, N-3208 Sandefjord, Norge. Tlf.: +47 33 42 34 50
 Fax: +47 33 42 34 59 www.essenticon.com
 Opplysningene i dette datablad anses korrekte i henhold til dagens kunnskaper og erfaring, men det kan ikke gis noen garanti at informasjonen er fullstendig. Det er derfor i brukerens interesse å forsikre seg om at informasjonen er tilstrekkelig for det tiltenkte formål.

Utstedelsesdato

30.10.2007

Endret dato

11.01.2010

Revisjonsnr.

1

Revisjonsnr. / erstatter datablad av dato

30.10.2007

Databladstatus

30 ATP.

Signatur

R. E. Lunde